

Con th y có ph t t làm công qu giúp cho chùa, mà lòng h còn quá nóng n y sân h n. H hay la r y ng i này, trách móc ng i kia. Nh v y, có ph i h có công lao v i chùa mà sinh tâm ngã m n khinh th ng ng i khác hay không? Làm sao h n ch và dĩ t tr đ c tánh c ng cao ngã m n?

Trong câu h i n y, n u phân tích thì nó g m có b n v n đ mà ph t t mu n bi t. Chúng tôi xin nêu ra t ng v n đ m t đ ti n b gi i đáp, góp thêm chút ý ki n.

1.V n đ công qu :

Hai ch công qu , th ng có nhi u ng i hi u l ch l c phi n dĩ n v ý nghĩa c a nó. H cho r ng, ch có nh ng ai t i chùa làm công kia vi c n , giúp cho chùa, thì m i g i là làm công qu . Ngoài ra, làm nh ng vi c khác hay nh ng n i khác, thì không ph i là làm công qu . Hi u th , tuy không ph i là sai h n, nh ng th c ra thì ch a đúng ý nghĩa c a hai ch công qu .

V y công qu nghĩa là gì?

Công: nguyên là ch Hán, nghĩa đen c a nó là th . Là ng i b công s c ra chuyên làm m t ngành ngh nào đó, thì g i đó là công. Nh nói công nhân hay công phu. Công nhân là ng i dùng s c lao đ ng c a mình mà làm m t công vi c n ng nh c nào đó, ho c b ng chân tay hay trí óc. Còn công phu là ng i (phu) v n đ ng năng l c làm m t công vi c, mang tính tinh th n siêu thoát nhi u h n. Nh nói công phu tham thi n, công phu l bái, công phu ni m Ph t v.v...

Còn ch "qu" cũng là ch Hán, nghĩa đen là trái. Nghĩa bóng là thành qu hay k t qu c a m t vi c làm hay l i nói. Nh v y, hai ch công qu , có nghĩa là khi chúng ta dùng s c làm m t công vi c nào đó, tùy theo ch đ ng công t t hay x u mà nó s đ a đ n cái k t qu cũng có t t x u khác nhau. Nói g n cho d hi u, công là nhân mà qu là k t qu . Hi u nh th , thì đâu ph i ch có t i chùa làm vi c giúp cho chùa m i là công qu , còn làm nh ng vi c khác, nh t ng kinh, l y Ph t, ni m Ph t, d ch kinh vi t sách, hay sang băng đĩa kinh sách nhà v.v... thì không ph i làm công qu hay sao? Hi u th , thì chúng ta m i th y nghĩa c a hai ch công qu r t sâu r ng.

Làm sao để từ bỏ được tính kiêu căng ngã mạn?

Vị trí bài Administrator

Chúng ta có thể áp dụng hai cách này vào bất cứ công việc nào và bất cứ đâu. Không nhất thiết chúng có thể đưa mình đi là làm công quả. Đó chỉ qua chúng là một tập quán thông thường mà lâu nay người ta quen gọi như thế. Hiểu như vậy là chúng hiểu một cách hoàn hảo và phù hợp đi.

Đều quan trọng, phải từ bỏ nên phải như là khi làm bất cứ việc gì và ở đâu, thì chúng ta cũng phải có một tâm niệm ba nguyên tắc. Nếu chúng ta làm với tâm lòng nóng nảy, si mê, sân hận nóng nảy... thì kết quả chúng ta không có phước đức mà còn mang thêm trọng tội nữa. Cái nhân (công) không tốt, thì thọ hưởng cái quả làm sao tốt đẹp cho được?

Làm sao để t trở thành tính kiêu căng ngã m?

Viết bởi Administrator

Khi bạn công sức ra làm bất cứ điều gì, ta phải cẩn trọng khéo gìn giữ 3 điều ba nguyên tắc: thân, miệng, ý cho được nghiêm túc trong sạch. Nhất là ý nguyên tắc. Nếu chúng ta không khéo gìn giữ trong khi hành động hoặc nói năng, thì kết quả có khi sẽ trái ngược với ý. Như một người ra sức trồng cây mà không quan tâm chăm sóc kỹ lưỡng, thì kết quả, cái cây kia sẽ không thể nào đem hoa kết trái tốt đẹp như ý muốn được.

2. Nóng nảy sân hận:

Nóng giận là một tính khí lâu đời của chúng sanh thật khó bỏ. Vì nó là một trong sáu món căn bản phiền não: "tham, sân, si, mạn, nghi, ác kiến".

Trong sáu món phiền não, thì ba món: "tham, sân, si" trong kinh thường gọi là tam độc. Đây là ba thứ độc hại nó có năng lực rất mạnh thúc đẩy người ta tạo ra nghiệp ác.

Kết quả, phải chịu cảm lạnh lạnh như người quạ báo khế đau. Nhưng thực phiền não còn gọi là tứ hoại, tức mê lầm mê đắm sâu nặng. Người tu hành phải dứt bỏ 4 A La Hán mới có thể được an lạc. Chúng ta còn có tên là kiến thức. Kiến thức là trời buốt, sẽ là sai khi. Nghĩa là chúng ta có công năng sai khi người ta tạo ra nghiệp nguyên nhân bất thiện, để rồi chúng ta trời buốt người ta vào trong cảnh khổ. Chính vì chúng ta làm nô lệ cho nó sai khi, nên mới hiện ra tính nóng nảy la rầy chửi mắng v.v... Đó là tính nóng giận còn như, nóng giận là đánh đập, đâm chém, bắt giết gây nên cảnh chiến tranh tàn sát đem máu đổ vào nhau.

Trồng hoa phải tưới nước đó sân hận nóng nảy la rầy người khác trách móc người kia, là vì phải tưới đó không khéo tưới 3 điều ba nguyên tắc. Mà gốc của nó là 3 điều ý nguyên tắc. Do trái ý nguyên tắc lòng mà sân hận là ó k khác. Nếu phải khéo biết gìn giữ chánh niệm trong khi làm việc, thì chắc chắn sẽ không có tình trạng đó xảy ra.

Vì tính niệm buông lung tâm ý nên mới có liên tưởng la rầy như thế. Cái nhân đã gây tạo như thế, thì cái quả chắc chắn là sẽ không tốt đẹp rồi.

Hiện tại, sẽ bị người ta thù ghét, không ai ưa, mà tương lai cũng sẽ bị quạ báo khế đau. Như thế, thì việc làm của mình chắc là vô ích công vô ích mà thôi. Thật là đáng thương tiếc lắm thay!

3. Công cao ngã mạn:

Tính ngã mạn khinh ngạo là con đẻ của lòng chấp ngã quá nặng nề mà ra. Tâm sở phiền não căn bản này, cũng rất khó trừ khó đo lường. Phải diệt trừ được Tu đọa, tức quỵ ngã A la hán mới có thể diệt trừ. Nghiệp chấp ngã của nó là luôn coi trọng mình mà thường khinh miệt kẻ khác. Dù nghiệp đó thuộc sở hữu mình đến mức nào, nhưng vì chấp ngã thì cao thì đỗi, thì ái ngã nặng nề nên họ không bao giờ thấy mình thua kém ai. Khi làm được một công việc nào đó thành công, thì họ lên mặt công cao hách dịch. Họ thấy mình là người có công lao lớn, rồi khinh thường mọi người khác. Đó là họ đang mắc phải chứng bệnh "công thân" khá nặng. Bởi do thái độ mắc bệnh vô nhân đó, mà kẻ thù không ai ưa thích họ cả. Và thế đó mới là người xa lánh ghét bỏ họ. Đó là hậu quả của lòng công cao ngã mạn quá coi trọng bản ngã mà ra!

4. Làm sao diệt trừ tính công cao ngã mạn?

Ngã mạn là một trong sáu món căn bản phiền não, nên tập nhân gốc rễ của nó rất sâu dày, không phải ai cũng có thể dễ dàng diệt trừ nó được. Kinh nói, sáu mê lầm này phải diệt trừ được tu đọa mới diệt trừ được. Tập khí này nó có thể vô tận. Có một ta là đã có nó. Vì thế, nó còn có tên gọi khác là "Câu sinh hoạt".

Muốn được trừ nó, chỉ có cách là chúng ta phải gieo trồng sự gia công nương tựa, mới có thể làm hại trừ được. Điều quan trọng là chúng ta phải hiểu đúng như thế nào, quán chiếu sâu vào bản chất của nó, để thấy rằng tính chấp của nó là không. Chỉ khi nào đến cảnh xúc duyên, trái ý nghịch lòng, thì nó mới phát khởi. Tuy vậy, nhưng nó vẫn luôn luôn ngấm ngấm tiềm tàng sâu kín và hàng chi phải sai sót chúng ta mới cách mãnh liệt.

Nếu chúng ta không đề cao cảnh giác, làm nô lệ cho nó sai khi nào, thì hậu quả xảy ra cũng rất là tai hại. Do đó, chúng ta cần phải có chánh niệm, chánh quán.

Có chánh niệm, thì chúng ta mới nhận diện nó một cách rõ ràng. Nhờ thế, thì nó không thể nào gây tác hại cho chúng ta được. Đó là do ý chí phải được nương tựa vào đức công phu tu hành của mỗi người mà sự diệt trừ nó có nhanh, chậm khác nhau mà thôi.

Làm sao diệt trừ được tính kiêu căng ngã mạn?

Viết bởi Administrator

Thích Phức Thái

Chú thích: Bài đã được đăng trên một số trang cá nhân trên mạng Internet, đăng trên phatgiao.org.vn với sự cho phép của tác giả.

Nguồn: <http://phatgiao.org.vn/hoi-dap/201409/Lam-sao-diet-tru-duoc-tinh-kieu-cang-nga-man-15800/>